

הכושי מדבר על נהרות

חמישה שירים*

מאנגלית: איריס אליה כהן

לנגסטון יוז (1901-1967) — משורר, סופר ופעיל חברתי אמריקאי. ממנהיגי "הרנסנס של הארלם" — תנועה שהביאה לפריחת התרבות האפרו־אמריקאית בין שתי מלחמות העולם, ולתחילת ההכרה בתרבות הזאת על ידי החברה הכללית. בארה"ב הגזענית, יוז הפך את מתן הקול לאוכלוסייה האפרו־אמריקאית המדוכאת למפעל חייו הספרותי הפוליטי, אף כי בתקופות שונות פנה גם לכתיבה אישית ולירית יותר.

שיר לנערה שחורה הכושי מדבר על נהרות

דרומית לכאן, בדיקסי
(לבי מטל בבכי)
אהבתי תלויה על עץ
בהצטלבות דרכים.

דרומית לכאן, בדיקסי
(תלויה גם חבולה)
הו, ישו, הו, אדון לכן,
מה טעם בתפלה?

דרומית לכאן, בדיקסי
(לבי בבכי מטל),
האהבה היא צל על עץ
עירם ומיכל.

אני מכיר נהרות.
אני מכיר נהרות קדומים כמו העולם ועתיקים כזרימת
הדם בעורקי האדם.

נשמתי מעמיקה כמו הנהרות.

רחצתי בפרת בהולד הזריחות,
בניתי לי בית בחיק הקונגו והוא ערסל אותי עד שנרדמתי.
צפיתי בנילוס והקמתי את הפירמידות מעליו.
שמעתי את שירת המיססיפי כשאייב לינקולן
ירד לגניו אורלינס, וראיתי את לבו העכור,
מזהיב כשצונחת השמש.

אני מכיר נהרות.
נהרות קדומים. אפלים.

נשמתי מעמיקה כמו הנהרות.

* Reprinted by permission of Harold Ober Associates. Copyright 1994 by Langston Hughes Estate.

אבי הִיָּה אָדָם לָבֵן,
אָמִי הִיָּתָה שְׁחָרָה.
קָלָלוֹת אֲשֶׁר הִטְחֵתִי בּוֹ,
אָקַח בְּחֹזְרָה.

אֶת זַעֲמִי סָפְגָה אָמִי
אֶחֱלֵתִי לָהּ כָּל רַע,
אֲנִי מָכָה עַל חֲטָא, כַּעֲת
רוֹצָה רַק טוֹב בַּעֲבוּרָה

אָבִי הִלֵּךְ לְעוֹלָמוֹ בְּבֵית מַדּוֹת נֶאֱדָה,
אָמִי הִלְכָה לְעוֹלָמָהּ בְּצָרִיף קָטָן, יֶשֶׁן.
וְאִיךָ אָמוֹת אָנִי? הָרִי,
אֲנִי שָׁחַר לָבֵן.

חלומות

אֶחָז חֲלוֹמוֹתַיָּהּ בְּחֹזְקָה,
כִּי אִם יָמוּתוּ בְּאֶבֶם –
יִהְיֶה חַיִּיהָ כְּצִפּוֹר פְּצוּעָה
שֶׁמְעוּפָה נָדָם.

אֶחָז חֲלוֹמוֹתַיָּהּ בְּחֹזְקָה,
כִּי אִם יֵאבְדּוּ לָעֵד –
יִהְיֶה חַיִּיהָ שְׂדֵה קָמָה
תַּחַת מִטָּח בָּרָד.

הַדְּמוֹקְרַטִיָּה לֹא תָבוֹא
הַיּוֹם, לֹא עוֹד שָׁנָה תְּמִימָה
לֹא לְעוֹלָם
הִיא לֹא תָבוֹא
בְּאֻמְצָנוֹת פְּשָׁרָה, אוֹ פֶּחַד וְאִימָה.

כְּמוֹ כָּל אֶחָד, יֵשׁ לִי הַזְכוּת,
לְהִתְיַצֵּב עַל שְׁתֵּי רַגְלֵי,
לֹאמֹר:

בְּקוֹל, שֶׁיִּשְׁמְעוּ אוֹתִי
כִּי זוֹהִי אֲדַמְתִּי.

אֲנִי עֵיפָה, שְׂבַע הַבְּטָחוֹת:
"מָה שֶׁצָּרִיךְ לְקֵרוֹת קוֹרָה,"
אוֹמְרִים, "יֵשׁ עַתָּה לְכָל דָּבָר."
אוֹלָם – אַחֲרֵי מוֹתִי, אֵין לִי שׁוֹם טַעַם
בְּחֵרוֹת הַזֹּאת.
אֵינִי יָכוֹל לְחַיּוֹת עַל לֶחֶם הַמָּחָר.

חֵרוֹת הִיא שְׁתִּיל
נְטוּעַ בְּחֹזְקָה,
בְּצָרֶךְ רַב, בְּאֲדָמָה זְקוּקָה.

וְכָאֵן אָנִי, וְכָאֵן בֵּיתִי
כְּמוֹתֶךָ אָנִי –
רוֹצָה אֶת חֵרוֹתִי.